

Συστάσεις εμβολιασμού έναντι του ιού της ευλογιάς των πιθήκων

Η Εθνική Επιτροπή Εμβολιασμών (ΕΕΕ) στη σημερινή συνεδρίασή της εξέτασε εκ νέου τα υπάρχοντα επιστημονικά και επιδημιολογικά δεδομένα αναφορικά με την εμφάνιση κρουσμάτων ευλογιάς των πιθήκων (monkeypox).

Η ευλογιά των πιθήκων είναι σπάνια ιογενής εξανθηματική νόσος. Μεταδίδεται από άγρια ζώα (κυρίως τρωκτικά) που βρίσκονται σε περιοχές της Κεντρικής και Δυτικής Αφρικής. Σπανίως η μετάδοση της νόσου γίνεται από άνθρωπο σε άνθρωπο μέσω της επαφής με δερματικές βλάβες ή σωματικά υγρά καθώς και μέσω αναπνευστικών σωματιδίων μετά από παρατεταμένη στενή επαφή σε μικρή απόσταση. Η μεταδοτικότητα της νόσου είναι μικρή. Η ανάρρωση από τη νόσο είναι συνήθως πλήρης μέσα σε λίγες εβδομάδες καθώς η νόσηση είναι συνήθως ήπια και αυτοπεριοριζόμενη.

Ο ιός της ευλογιάς των πιθήκων είναι συγγενικός με τον ιό της ευλογιάς, νόσου που έχει εκριζωθεί από τον πλανήτη από το 1980 μετά από ένα επιτυχημένο παγκόσμιο πρόγραμμα εμβολιασμού. Στη χώρα μας ο εμβολιασμός κατά της ευλογιάς (δαμαλισμός) σταμάτησε τη δεκαετία του 1970. Άτομα ηλικίας άνω των 50 ετών έχουν κατά πάσα πιθανότητα εμβολιαστεί και αναμένεται να έχουν κάποιο βαθμό προστασίας έναντι της ευλογιάς των πιθήκων, παρά το γεγονός ότι τα υπάρχοντα δεδομένα δεν επιτρέπουν ακριβείς εκτιμήσεις.

Τα μέτρα προφύλαξης περιλαμβάνουν την τήρηση των μέτρων ατομικής υγιεινής και την αποφυγή της στενής επαφής με ύποπτα κρούσματα. Σχετικές οδηγίες έχουν εκδοθεί από τον Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας.

Ειδικό εμβόλιο έναντι του ιού της ευλογιάς των πιθήκων ως σήμερα δεν υπάρχει ωστόσο το εμβόλιο έναντι της ευλογιάς αναμένεται να παρέχει προστασία. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων έχει αδειοδοτήσει το τροποποιημένο εμβόλιο τρίτης γενεάς κατά της ευλογιάς MVA-BN (Imvanex, Jynneos), το οποίο περιέχει ζώντες εξασθενημένους μη πολλαπλασιαζόμενους ιούς. Το ίδιο εμβόλιο έχει λάβει άδεια από τους ρυθμιστικούς οργανισμούς των ΗΠΑ (FDA) και του Ηνωμένου Βασιλείου (MHRA) για τον εμβολιασμό έναντι του ιού της ευλογιάς των πιθήκων. Το εμβόλιο αυτό μπορεί να χορηγηθεί υποδορίως σε δύο δόσεις, με μεσοδιάστημα 4 εβδομάδων από την ηλικία των 18 ετών όπως και σε ανοσοκατασταλαμένα άτομα. Πρόσφατα, εγκρίθηκε από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων η ενδοδερμική χορήγηση του εμβολίου (<https://www.ema.europa.eu/en/news/emas-emergency-task-force-advises-intradermal-use-imvanex-jynneos-against-monkeypox>).

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας δεν υπάρχει ένδειξη εμβολιασμού του γενικού πληθυσμού για την προστασία από την ευλογιά των πιθήκων, λόγω των επιδημιολογικών και κλινικών χαρακτηριστικών της νόσου.

Η ΕΕΕ συνεκτιμώντας την τρέχουσα επιδημιολογική κατάσταση στην Ελλάδα και διεθνώς και τα λοιπά επιστημονικά δεδομένα αναφορικά με τον εμβολιασμό έναντι του ιού της ευλογιάς των πιθήκων συστήνει τα παρακάτω:

A. Εμβολιασμός **μετά** από έκθεση στον ιό της ευλογιάς των πιθήκων

Άτομα που είχαν **στενή επαφή με κρούσμα**, όπως τα άτομα του στενού περιβάλλοντος και επαγγελματίες υγείας, μπορούν να εμβολιαστούν. Η χορήγηση του εμβολίου θα πρέπει να γίνει νωρίς μετά την έκθεση και **κατά προτίμηση σε χρονικό διάστημα εντός 4 ημερών** και το αργότερο ως 14 μέρες σε άτομα που ανήκουν σε ομάδες αυξημένου κινδύνου.

B. Εμβολιασμός **πριν** την έκθεση στον ιό της ευλογιάς των πιθήκων

Άτομα που ανήκουν στις παρακάτω ομάδες **αυξημένου κινδύνου** μπορούν να εμβολιαστούν μετά από συνεννόηση με τον θεράποντα ιατρό:

-**επαγγελματίες υγείας σε υψηλό κίνδυνο έκθεσης (π.χ. εργαστήρια, ειδικές μονάδες)**

-**άτομα σε υψηλό κίνδυνο έκθεσης**, όπως άνδρες που κάνουν σεξ με άνδρες (MSM) και έχουν πρόσφατο ιστορικό πολλαπλών ερωτικών συντρόφων (όπως η συμμετοχή σε εκδηλώσεις ομαδικού σεξ ή σε ειδικούς χώρους σεξουαλικών συνεννήσεων), άτομα που λαμβάνουν προφύλαξη για HIV πριν την έκθεση (PrEP) ή είχαν πρόσφατη διάγνωση βακτηριακού σεξουαλικά μεταδιδόμενου νοσήματος κλπ.

-**άτομα που έχουν συχνή και στενή επαφή με τις προηγούμενες κατηγορίες (πχ. συγκατοίκηση)**

Μεταξύ των ατόμων που ανήκουν στις παραπάνω κατηγορίες ιδιαίτερα σημαντικός είναι ο εμβολιασμός των **ανοσοκατασταλαμένων** ατόμων.

Οι συστάσεις της ΕΕΕ διατυπώνονται με δεδομένη την παρούσα περιορισμένη διαθεσιμότητα των εμβολίων. Επισημαίνεται ότι περαιτέρω εξειδίκευση της εφαρμογής των παραπάνω συστάσεων θα καθοριστεί ανάλογα με το επιχειρησιακό σχέδιο που θα καταρτιστεί από το φορέα υλοποίησης του εμβολιασμού.

Η ΕΕΕ εκτιμά ότι με τα μέχρι σήμερα δεδομένα ο κίνδυνος από την ευλογιά των πιθήκων για το γενικό πληθυσμό της χώρας μας είναι πολύ μικρός και παρακολουθεί συστηματικά τις εξελίξεις και τα επιστημονικά δεδομένα για την επικαιροποίηση των συστάσεών της.

Σχήμα εμβολιασμού με το εμβόλιο MVA-BN (Imvanex, Jynneos) πριν και μετά έκθεση στον ιό της ευλογιάς των πιθήκων

	Άτομα ≥ 18 ετών χωρίς προηγηθέντα εμβολιασμό για την ευλογιά	Άτομα ≥ 18 ετών με προηγηθέντα εμβολιασμό για την ευλογιά*	Παιδιά < 18 ετών
Ανοσοεπαρκή άτομα (περιλαμβάνει άτομα με ατοπική δερματίτιδα, καθώς και άτομα με HIV και CD4 > 200 κύτ/mm ³)	0,5 ml υποδόρια/ενδομυϊκά ή 0,1 ml ενδοδερμικά (επί περιορισμένης διαθεσιμότητας) + 0,5 ml υποδόρια/ενδομυϊκά σε χρονικό διάστημα ≥ 28 ημερών ή 0,1 ml ενδοδερμικά σε χρονικό διάστημα ≥ 28 ημερών	0,5 ml υποδόρια/ενδομυϊκά ή 0,1 ml ενδοδερμικά (επί περιορισμένης διαθεσιμότητας)	0,5 ml υποδόρια/ενδομυϊκά + 0,5 ml υποδόρια/ενδομυϊκά σε χρονικό διάστημα ≥ 28 ημερών
Άτομα με ανοσοανεπάρκεια, καθώς και με ιστορικό δημιουργίας χηλοειδών	0,5 ml υποδόρια/ενδομυϊκά + 0,5 ml υποδόρια/ενδομυϊκά σε χρονικό διάστημα ≥ 28 ημερών	0,5 ml υποδόρια/ενδομυϊκά	0,5 ml υποδόρια/ενδομυϊκά + 0,5 ml υποδόρια/ενδομυϊκά σε χρονικό διάστημα ≥ 28 ημερών

*Σε άτομα με προηγηθέντα εμβολιασμό για την ευλογιά δεν συστήνεται η χορήγηση δεύτερης δόσης